FIŞA DISCIPLINEI

1. Date despre program

1.1 Instituţia de învăţământ superior	**Universitatea Babeş-Bolyai Cluj Napoca**
1.2 Facultatea	**Teologie Pastorală Greco-Catolică**
1.3 Departamentul	**Blaj**
1.4 Domeniul de studii	**Teologie**
1.5 Ciclul de studii	**Licenţă**
1.6 Programul de studiu / Calificarea	**Teologie greco-catolică pastorală (la Blaj) / Licențiat în teologie**

2. Date despre disciplină

2.1 Denumirea disciplinei				KLR0004 **Drept Canonic II** (Sacramente)			
2.2 Titularul activităţilor de curs				**Conf. dr. William A. Bleiziffer**			
2.3 Titularul activităţilor de seminar				**Conf. dr. William A. Bleiziffer**			
2.4 Anul de studiu	3	2.5 Semestrul	2	2.6. Tipul de evaluare	E	2.7 Regimul disciplinei	DS

3. Timpul total estimat (ore pe semestru al activităţilor didactice)

3.1 Număr de ore pe săptămână	4	Din care: 3.2 curs	2	3.3 seminar/laborator	2
3.4 Total ore din planul de învăţământ	56	Din care: 3.5 curs	28	3.6 seminar/laborator	28
Distribuţia fondului de timp:					ore
Studiul după manual, suport de curs, bibliografie şi notiţe					10
Documentare suplimentară în bibliotecă, pe platformele electronice de specialitate şi pe teren					10
Pregătire seminarii/laboratoare, teme, referate, portofolii şi eseuri					50
Tutoriat					12
Examinări					12
Alte activităţi:					

3.7 Total ore studiu individual	82
3.8 Total ore pe semestru	125
3.9 Numărul de credite	5

4. Precondiţii (acolo unde este cazul)

4.1 de curriculum	• Asimilarea conceptelor prezentate în cursul anterior Drept Canonic Oriental 1 și prezentarea și asimilarea altora noi;
4.2 de competenţe	•

5. Condiţii (acolo unde este cazul)

5.1 De desfăşurare a cursului	• Aula anului III
5.2 De desfăşurare a seminarului/laboratorului	• Aula anului III

6. Competenţele specifice acumulate

Competenţe profesionale	• Cunoașterea și înțelegerea principiilor specifice dreptului canonic, în materie de sacramente și capacitatea de aplicare adecvată a canoanelor conform principiilor directoare ale Dreptului • Capacitatea de aplicare a unui limbaj juridic clar și lipsit de echivocuri • Înțelegerea și interpretare corectă a situațiilor pastorale de aplicare a normelor liturgice și în materie de administrare sacramentală conform principiilor: *salus animarum, mens iuris, valididas/liceitas.* • Posibilitate de creare a unor scenarii juridice și capacitatea de rezolvare canonică a acestora prin aplicarea judicioasă a doctrinei canonice. • Utilizarea terminologiei şi a strategiilor pastorale, precum şi a metodologiilor utilizate în practica sacramentală. • Descrierea integrală şi în detaliu a terminologiei sacramentale şi utilizarea unui limbaj teologico-canonic specific. • Identificarea specificului aplicării dreptului sacramental, utilizând limbajul de specialitate și ținând cont de valența pastorală a acțiunii liturgice.
Competenţe transversale	• Planificarea şi organizarea resurselor umane în vederea eficientizării acțiunii pastoral/sacramentale în slujba Bisericii și împlinirea ţelurilor acesteia • Familiarizarea cu sarcinile de comunicare în mediul canonic, de promovare a dialogului, cooperării, colaborării şi interacţiunii sociale pentru rezolvarea situațiilor canonice; • Conştientizarea nevoii de dezvoltare a abilităţilor de gândire critică, de creativitate şi inovare, iniţiativă, flexibilitate, adaptabilitate în interpretarea diferitelor realități juridice; • Executarea responsabilă a expertizelor legate de administrarea sacramentelor și corelarea acestora cu situații pastorale concrete; • Exersarea abilităţilor de dezvoltare profesională şi personală pe tot parcursul vieţii prin exploatarea resurselor de informare şi comunicare oferite de noile texte legislative;

7. Obiectivele disciplinei (reieşind din grila competenţelor acumulate)

7.1 Obiectivul general al disciplinei	• Aprofundare studiului Dreptului canonic în materie de administrare sacramentală, ținând cont de principiul *salus animarum* și v*aliditas/liceitas*; • Crearea cadrului general de înțelegere și aplicare justă a normei canonice.
7.2 Obiectivele specifice	• Aprofundarea de către studenţi a domeniului dreptului canonic și a situațiilor pastoral/misionar/sacramentale specifice cadrului canonic; • Exploatarea și exersarea cazurilor juridice concrete și rezolvarea acestora prin aplicarea cazurilor paralele; • Dezvoltarea capacităţilor de interpretare a situației canonico/pastorale, evaluarea judicioasă şi utilizarea canoanelor văzute în manieră globală, oferind astfel posibilitatea aplicării în mod eficient şi a acțiunii pastorale. • Interpretarea judicioasă a diferitelor scenarii pastoral/sacramentale și rezolvarea acestora.

8. Conţinuturi

8.1 Curs	Metode de predare	Observaţii
CURS 1. Titlul XVI. *De culto divino*. Introducere.	Prezentarea, explicaţia, dialogul, problematizarea, exerciţiul	2 h
CURS 2. Botezul	Prezentarea, explicaţia, dialogul, problematizarea, exerciţiul	2 h
CURS 3. Sf. Mir, Divina Euharistie. Ungerea bolnavilor.	Prezentarea, explicaţia, dialogul, problematizarea, exerciţiul	2 h
CURS 4. Penitenţa	Prezentarea, explicaţia, dialogul, problematizarea, exerciţiul	2 h

CURS 5. Sfânta hirotonire.	Prezentarea, explicaţia, dialogul, problematizarea, exerciţiul	2 h
CURS 6. Căsătoria. Introducere. Competenţa Bisericii. Grija pastorală	Prezentarea, explicaţia, dialogul, problematizarea, exerciţiul	2 h
CURS 7. Impedimente. Dispense.	Prezentarea, explicaţia, dialogul, problematizarea, exerciţiul	2 h
CURS 8. Căsătorii mixte. Licenţe.	Prezentarea, explicaţia, dialogul, problematizarea, exerciţiul	2 h
CURS 9. Consensul matrimonial. Vicii de consens.	Prezentarea, explicaţia, dialogul, problematizarea, exerciţiul	2 h
CURS 10. Forma de celebrare a căsătoriei.	Prezentarea, explicaţia, dialogul, problematizarea, exerciţiul	2 h
CURS 11. Convalidarea căsătoriei.	Prezentarea, explicaţia, dialogul, problematizarea, exerciţiul	2 h
CURS 12. Separarea soţilor.	Prezentarea, explicaţia, dialogul, problematizarea, exerciţiul	2 h
CURS 13. Cazuistică	Prezentarea, explicaţia, dialogul, problematizarea, exerciţiul	2 h
CURS 14. Chestiuni de drept particular.	Prezentarea, explicaţia, dialogul, problematizarea, exerciţiul	2 h

Bibliografie

1. Bleiziffer William A., *Codul Canoanelor Bisericilor Orientale, Drept Matrimonial*, Note de curs „ad usum privatum auditorium" Blaj, 2011-2012.
2. Bleiziffer William A., Curs de drept canonic oriental (II), *Titlul X, De Clericis, Titlul XVI, De culto divino et praesertim de sacramentis* (ediţie provizorie, note de curs), Blaj, 2002.
1. Bleiziffer William A., *Alcune considerazioni riguardanti il diritto canonico particolare stabilito o da stabilire dai sinodi delle Chiese "sui iuris" o con l`intevento della Santa Sede,* Studia Universitatis Babeş-Bolyai, an XLVII, nr. 3, Oradea, 2002, pp. 5-54.
2. Bleiziffer William Alexandru, *Culto divino e disciplina dei sacramenti, considerazioni canoniche*, Ed. Aeternitas, Alba Iulia, 2003.
3. Bleiziffer William A., *Ius Ecclesiae – bono spirituali Hominum. Interferente canonice,* Ed. Galaxia Gutenberg, 2010.
4. Bleiziffer William A., *Studi Canonice. Implicații intra și extra ecleziastice,* Ed. Galaxia Gutenberg, 2010.
3. *Codul Canoanelor Bisericilor Orientale*, Presa Universitară Clujeană, Cluj-Napoca, 2002.
4. *Conciliul Ecumenic Vatican II*, Traducerea Arhiepiscopiei Romano-Catolice, Nyiregyhaza, 1990.
5. *Conciliul provincial al Treilea al Provinciei Bisericeşti greco-catolice ţinut la anul 1900*, Blaj 1906.
6. *Conciliul Provincial Primu alu Provinciei Basericesci greco-catolice tienutu la anulu 1872*, Blasiu 1882.
7. *Conciliul Provincial Secundu al Provinciei Bisericeşti greco-catolice ţinut la anul 1882*, Blaj 1885.
8. Congregaţia pentru Bisericile Catolice, *Instrucţiune pentru aplicarea normelor liturgice ale Codului Canoanelor Bisericilor Orientale*, Libreria Editrice Vaticana, 1996.
9. Ioan Marcu, *Teologie pastorală,* vol. II, Blaj, 1906.
10. Nicolae Flueraş, *Uzul Sacramentelor,* Blaj, 1932.
11. Pinto P. V., (a cura di), *Commento al Codice dei canoni delle Chiese Orientali,* Studium Romanae Rotae, Corpus Iuris Canonici II, Libreria Editrice Vaticana, Città del Vaticano, 2001.
12. Zuzek Ivan, *Index analiticus Codicis Canonum Ecclesiarum Orientalium*, *KANONIKA 2*, Pontificium Istitutum Orientalium Studiorum, Roma, 1992.

8.2 Seminar / laborator	Metode de predare	Observaţii
Administrarea sacramentelor între liceitate şi validitate.	Discutii, Studiul de caz, Exerciţiul,	
Administrarea sacramentelor *in periculo mortis*.	Discutii, Studiul de caz, Exerciţiul,	

Sacramentele iniţierii creştine.	Discutii, Studiul de caz, Exerciţiul,	
Ministrul sacramentelor: ministru ordinar, ministru extraordinar.	Discutii, Studiul de caz, Exerciţiul,	
Impedimentele matrimoniale.	Discutii, Studiul de caz, Exerciţiul,	
Forma de celebrare a căsătoriei.	Discutii, Studiul de caz, Exerciţiul,	
Chestiunea liturgică în CCEO.	Discutii, Studiul de caz, Exerciţiul,	
Administrarea sacramentelor de către miniştrii acatolici.	Discutii, Studiul de caz, Exerciţiul,	
Administrarea sacramentelor acatolicilor.	Discutii, Studiul de caz, Exerciţiul,	
Sacramentul spovezii.	Discutii, Studiul de caz, Exerciţiul,	
Matricole şi registre parohiale pentru consemnarea administrării sacramentelor.	Discutii, Studiul de caz, Exerciţiul,	
Sfânta hirotonire: ministrul şi subiectul administrării sacramentului.	Discutii, Studiul de caz, Exerciţiul,	
Administrarea sacramentelor în condiţii excepţionale.	Discutii, Studiul de caz, Exerciţiul,	
Căsătoria: impedimente, forma de celebrare a căsătoriei, vicii de consens.	Discutii, Studiul de caz, Exerciţiul,	
Căsătoriile mixte.	Discutii, Studiul de caz, Exerciţiul,	
Orice altă temă, după consultarea prealabilă a profesorului.	Discutii, Studiul de caz, Exerciţiul,	

Bibliografie

1. AA.VV. Il sacramento del matrimonio nel Codice dei Canoni delle Chiese Orientali, Libreria editrice Vaticana, 1994.
2. *AAS* 82 [1990], 1061-1353; EV 12/695-887; PONTIFICIUM CONSILIUM DE LEGUM TEXTIBUS INTERPRETANDIS, *Codex Canonum Ecclesiarum Orientalium, Auctoritate Ioannis Pauli PP. II promulgatus, Fontium annotatione auctus,* Libreria editrice Vaticana, 1995.
3. Alois Bişoc, *Sacramentele, semnele credinţei şi harului*, Editura Sapientia, Iaşi, 2001.
4. Bleiziffer William Alexandru, *Culto divino e disciplina dei sacramenti, considerazioni canoniche*, Ed. Aeternitas, Alba Iulia, 2003.
5. Bleiziffer William Alexandru, *Ius Ecclesiae – bono spirituali Hominum. Interferenţe canonice,* Ed. Galaxia Gutenberg, 2010.
6. Bleiziffer William Alexandru, *Studi Canonice. Implicaţii intra şi extra ecleziastice,* Ed. Galaxia Gutenberg, 2010.
7. Chirvariu Vasile, *Drept matrimonial,* Oradea, 1933.
8. Claudiu Dumea, *Taina Căsătoriei,* Editura Arhiepiscopiei Romano-Catolice Bucureşti – 1999.
9. *Codex Iuris Canonici,* publicat la 25 ianuarie 1983, în *AAS* [1983]; EV 8/637-1089; Traducere în limba română (pro manuscripto) *Codul de drept canonic,* Iaşi, 1995.
10. *Conciliul Ecumenic Vatican II,* Traducerea Arhiepiscopiei Romano-Catolice, Nyiregyhaza, 1990.
11. Congregaţia pentru Bisericile Catolice, *Instrucţiune pentru aplicarea normelor liturgice ale Codului Canoanelor Bisericilor Orientale,* Libreria Editrice Vaticana, 1996.
12. Don Novello Pederzini, *Sacramentul Iertării,* Editura Serafica, Roman, 2003.
13. Floca Ioan, *Canoanele Bisericii Ortodoxe,* Voll. I-II, Sibiu, 1998.
14. Floca N., *Canoanele Bisericii Ortodoxe,* Sibiu 1992.
15. Hünerman Peter (sub îngrijirea lui), *Enchiridion Symbolorum definitionum et declarationum de rebus fidei et morum* (ediţie bilingvă), Edizioni Dehoniane Bologna, 1996[2].
16. Ioan Marcu, *Teologie pastorală,* vol. II, Blaj, 1906.
17. Ioan Marcu, *Teologie pastorală,* vol. II, Blaj, 1906.

18. Isidor Mărtincă, *Sacramentele Bisericii Catolice,* voll. I-II, Editura Arhiepiscopiei Romano-Catolice de Bucureşti, 2003.
19. Mircea Manu, *Dumnezeu sfinţeşte prin sacramente. Discurs dogmatic. Voll. I+II*, Editura Napoca Star, Cluj Napoca, 2005.
20. Mitrofan Ioan, Sacramentele,
21. Nicolae Flueraş, *Uzul Sacramentelor,* Blaj, 1932.
22. Prader J., *Il matrimonio in Oriente e Occidente,* „KANONIKA" 1, PIO, Roma, 1992.
23. Prader J., *La legislazione matrimoniale latina e orientale,* Edizione Dehoniane Bologna, 1993.
24. Salachas D., *Il sacramento del matrimonio nel Nuovo Diritto canonico delle Chiese Orientali,* EDB, 1994.

Enciclici şi alte documente magisteriale

25. Ecclesia de Eucharistia.
26. Redemptoris sacramentum (Instrucţiune asupra unor lucruri care trebuiesc observate sau evitate referitor la Sfânta Euharistie).
27. Misericordia Dei (Sacramentul Spovezii)
28. Reconciliatio et Paenitentia.
29. Famiglia, matrimonio e „unioni di fatto". (în curând în rom. urmăreşte apariţia)
30. Familiaris consortio. (rom.).
31. Preparazione al sacramento del matrimonio.
32. La preparazione dei fidanzati al matrimonio e alla famiglia.
33. Scrisoarea Papei Ioan Paul II către familii (rom.).
34. Humanae vitae (rom.).
35. Circa la recezione dell'eucaristia da parte di fedeli divorziati risposati.
36. Carta drepturilor familiei. (rom.)

9. Coroborarea conţinuturilor disciplinei cu aşteptările reprezentanţilor comunităţii epistemice, asociaţiilor profesionale şi angajatori reprezentativi din domeniul aferent programului

- Conţinutul disciplinei face parte din programul de formare teologico-pastorală care oferă studenților seminariști posibilitatea formării și fixări competenţelor juridice specifice pentru administrarea sacramentelor şi care acordă absolvenţilor posibilitatea interpretării și aplicării corecte a normei canonice în materie liturgico-sacramentală.
- Oferă posibilitatea activării în structurile juridice ale Bisericii în calitate de consilieri, experți sau oficiali ai Tribunalelor ecleziastice.

10. Evaluare

Tip activitate	10.1 Criterii de evaluare	10.2 metode de evaluare	10.3 Pondere din nota finală
10.4 Curs	participarea activă la discuţii	Observația și notarea	10%
	Examen final	Observația și notarea	50%
10.5 Seminar/laborator	Realizarea unui seminar	Observația și notarea	20%
	Prezentarea seminarului	Observația și notarea	20%
10.6 Standard minim de performanţă			
Dobândirea unui pachet relativ avansat de cunoştinţe teoretice specifice dreptului canonic și capacitatea de aplicare corectă a acestora în cazuri concrete. Relaționarea cunoștințelor asimilate la alte științe teologice.			

Data completării 01.10.2018

Semnătura titularului de curs pr. Blaziu William

Semnătura titularului de seminar pr. Blaziu William

Data avizării în departament 01.10.2018

Semnătura directorului de departament